

Zitting 1976–1977

14 229 (R 1052)

Overeenkomst tot oprichting van de Interamerikaanse Ontwikkelingsbank; Washington D.C. 8 april 1959, als laatstelijk gewijzigd op 1 juni 1976 te Washington D.C. met Bijlagen en Resolutie van 1 juni 1976 houdende algemene regels, met Bijlage

Nr. 1

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Ter griffies van de Eerste en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal ontvangen 11 november 1976. De wens dat deze overeenkomst aan de uitdrukkelijke goedkeuring van de Staten-Generaal zal worden onderworpen, kan door of namens een of beide Kamers of door ten minste vijftien leden van de Eerste Kamer, dan wel dertig leden van de Tweede Kamer of de Gevolmachtigde Minister van de Nederlandse Antillen te kennen worden gegeven uiterlijk op 11 december 1976.

Aan de Voorzitters van de Eerste en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

's-Gravenhage, 29 oktober 1976

Ter voldoening aan het bepaalde in het tweede lid van artikel 60 en onder verwijzing naar het derde lid van artikel 61 van de Grondwet, alsook naar het eerste lid van artikel 24 van het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden, de Raad van State van het Koninkrijk gehoord, heb ik de eer u hierbij de Engelse tekst en de vertaling in het Nederlands over te leggen van de Overeenkomst tot oprichting van de Interamerikaanse Ontwikkelingsbank; Washington D.C. 8 april 1959, als laatstelijk gewijzigd op 1 juni 1976 te Washington D.C. met Bijlagen en Resolutie van 1 juni 1976 houdende algemene regels, met Bijlage (Trb. 1976, 142).¹

Een toelichtende nota bij deze overeenkomst gelieve u hiernevens aan te treffen.

De goedkeuring wordt voor het gehele Koninkrijk gevraagd.

Aan de Gouverneur van de Nederlandse Antillen is verzocht hogerge-noemde stukken op 12 november 1976 over te leggen aan de Staten van de Nederlandse Antillen.

De Gevolmachtigde Minister van de Nederlandse Antillen is van deze over-legging in kennis gesteld.

De Minister van Buitenlandse Zaken
M. van der Stoep

¹ Nedergelegd op de bibliotheek ter inzage van de leden.

TOELICHTENDE NOTA

INHOUD

	blz.
1. Korte samenvatting	3
2. Achtergrond	3
3. Onderhandelingen	4
4. De Latijnsamerikaanse ontwikkeling en het Bankbeleid	5
5. De financiële middelen van de Bank	6
6. De uitleenactiviteiten	9
7. De financiële positie van de Bank	10
8. Het Bestuur der Bank	10
9. Het belang van het lidmaatschap van het Koninkrijk	11

Bijlagen

a. Statistische bijlage	13
b. De Declaratie van Madrid ¹	

---

¹ Nedergelegd op de bibliotheek ter inzage van de leden.

1. Korte samenvatting

De doelstelling van de Interamerikaanse Ontwikkelings Bank (IOB) is een bijdrage te leveren aan de versnelling van het proces van economische en sociale ontwikkeling van Midden- en Zuid-Amerika. De bank tracht dit doel te verwezenlijken door het verstrekken van leningen aan de lidstaten ten behoeve van de financiering van ontwikkelingsprojecten welke een directe bijdrage leveren aan de sociaal-economische ontwikkeling van de regio en door middel van het verlenen van technische assistentie en adviezen over het ontwikkelingsbeleid.

De voorgenomen toetreding van het Koninkrijk tot de IOB zal plaatsvinden in het kader van de uitbreiding van het lidmaatschap van de bank met een twaalfstal geïndustrialiseerde niet-regionale landen.

Door de IOB, welke tot op heden slechts regionale lidstaten kent, zijn de afgelopen drie jaar besprekingen gevoerd met een aantal niet-regionale landen over de mogelijke toetreding van deze landen tot de bank. Deze besprekingen zijn met name gevoerd met het oogmerk de financiële armslag van de bank te vergroten. De onderhandelingen hebben geresulteerd in de ondertekening van de zgn. Declaratie van Madrid door de bank en twaalf niet-regionale landen op 17 december 1974 (zie bijlage b). Deze declaratie bevat een intentieverklaring van de twaalf landen de benodigde stappen te ondernemen om het lidmaatschap van de bank aan te vragen alsmede zekere financiële bijdragen te verstrekken aan de bank. Het betreft hier de navolgende landen: België, de Bondsrepubliek Duitsland, Denemarken, Israël, Italië, Japan, Joegoslavië, het Koninkrijk der Nederlanden, Oostenrijk, Spanje, het Verenigd Koninkrijk en Zwitserland. Voorzien is in een totale contributie van deze landen van \$ 745 mln. voor de driejaarsperiode 1976–1979. De contributie zal gelijk verdeeld worden tussen een kapitaaldeelname in de bank en een bijdrage aan het Fonds voor Speciale Operaties (FSO) dat leningen op zachte voorwaarden verstrekt. Van de kapitaaldeelname zal 16,5% (\$ 61.5 mln.) gestort moeten worden en het resterend deel zal voor de bank beschikbaar blijven in de vorm van opvraagbaar kapitaal.

De Nederlandse kapitaaldeelname en de bijdrage aan het FSO zijn elk vastgesteld op \$ 9,361,224. Van de kapitaaldeelname zal \$ 1,544,120 door Nederland gestort moeten worden en is \$ 7,817,104 opvraagbaar. De totale Nederlandse contributie in contanten bedraagt derhalve \$ 10,905,344 voor de periode 1976–1979. Voor de storting op de kapitaaldeelname en de bijdrage aan het FSO zullen in de betreffende artikelen voor hoofdstuk IX B van de rijksbegroting 1977 voorzieningen worden getroffen.

De uitbreiding van het aantal leden van de bank met de niet-regionale landen zal de culminatie betekenen van plannen en studies waarmee reeds in 1965 een begin is gemaakt.

De ondergetekenden zijn van oordeel dat deze uitbreiding als een belangrijke stap gezien moet worden naar een voortgaande economische en sociale ontwikkeling van Midden- en Zuid-Amerika. Zij hebben zich daarom vanaf het begin der onderhandelingen positief opgesteld ten opzichte van het lidmaatschap van het Koninkrijk.

2. Achtergrond

De Interamerikaanse Ontwikkelings Bank werd op 30 december 1959 te Washington D.C. in de Verenigde Staten opgericht als eerste regionale multilaterale ontwikkelingsbank in de wereld. De oprichting van de bank moet gezien worden in het licht van de zich uitbreidende economische integratie en handel in de regio. De bank werd vrijwel tegelijkertijd gesticht als de Latijnsamerikaanse Vrijhandels Associatie en de Centraal Amerikaanse Gemeenschappelijke Markt. Deze drie organisaties beoogden alle een grotere integratie tussen de landen in dit werelddeel tot stand te brengen. De bank was daarbij de taak toebedacht door middel van het ontwikkelen en financieren van projecten de onderlinge regionale activiteiten te vergroten.

De verwachting was gewettigd dat een eigen multilaterale bank een overwegende invloed van de Latijnsamerikaanse landen op het hulpprogramma van de bank zou garanderen en dat de stroom van financiële middelen naar de regio hierdoor vergroot zou worden.

Reeds voor de eeuwwisseling was de gedachte aan oprichting van een regionale interamerikaanse bank opgekomen. De Verenigde Staten hebben zich steeds tegen dit idee verzet, in eerste instantie met het argument dat hierdoor het particuliere bankwezen belemmerd zou worden en later door te verwijzen naar de activiteiten van de in 1945 opgerichte Wereldbank. Toeneemende ontevredenheid met het toenmalige Wereldbankbeleid was voor de Latijnsamerikaanse landen reden hun aandrang op de VS te vergroten en zulks heeft mettertijd tot de Amerikaanse beleidswijziging geleid. Bij de beleidsmatige aanpak werd door de nieuwe bank sterk de nadruk gelegd op een van het orthodoxe Wereldbankbeleid afwijkende benadering waarbij de ontwikkeling van innoverende sociale en economische projecten voorop stond. Ten einde ook hulp op zachte voorwaarden te kunnen verstrekken, werd naast de bank het Fonds voor Speciale Operaties gecreëerd, in eerste aanleg als een speciale reserve voor bijzondere omstandigheden. De bijdragen aan het Fonds zijn uitsluitend afkomstig van de lidstaten.

Het lidmaatschap van de IOB was oorspronkelijk beperkt tot de leden van de Organisatie van Amerikaanse Staten teneinde het regionale karakter te benadrukken. Negentien Latijnsamerikaanse landen vormden te zamen met de Verenigde Staten de eerste leden. Cuba werd geen lid hoewel het wel aan de oprichtingsonderhandelingen had deelgenomen. Sindsdien zijn nog vier andere landen als lid toegetreden waaronder Canada in 1972. Een overzicht van het huidige ledenbestand van de bank met de stemrechtverhoudingen in de bank, de bevolkingsomvang en de per capita inkomens is in de statistische bijlage opgenomen als tabel 1. Vrijwel sinds de oprichting heeft de bank getracht financiële middelen van buiten de regio aan te trekken. Dit heeft ertoe geleid dat in 1967 door de bank een zodanig bestedingsbeleid (betreft biedingen van het bedrijfsleven op de levering van goederen en diensten onder door de bank gefinancierde projecten) werd vastgesteld dat niet-lidstaten hierin een aanleiding zouden vinden om financiële middelen aan de bank beschikbaar te stellen.

In de beginjaren van de bank stond de bieding namelijk in principe open voor het bedrijfsleven uit alle landen. Voor zover de bank in sommige gevallen een financiële relatie had met een niet-lidstaat, bij voorbeeld via uitgifte van een obligatielening in dat land, bestond er geen verband tussen de mogelijkheden tot het doen van biedingen en de overdracht van financiële middelen aan de bank. Door hun concurrentiekracht verwierven veel niet-lidstaten orders en de hieruit voortvloeiende disproportionaliteit tussen de omvang van de verkregen orders en de bijdragen aan de bank van het land in kwestie werd aanleiding voor de bank het bestedingsbeleid te binden aan de overdracht van financiële middelen aan de bank. Diverse niet-lidstaten gingen daarna over tot financiële hulpverlening aan de instelling voornamelijk in de vorm van leningverstrekking en financiering van bepaalde projecten parallel met de bank. Eind 1975 hadden vijftien niet-lidstaten de IOB op deze wijze voorzien van \$ 1.090 mln. Door Nederland werd \$ 47 mln. in de vorm van parallelle financiering bijgedragen.

Hoewel dit nieuwe bestedingsbeleid dus een succes genoemd kon worden werd hiermede niet voorzien in de overdracht van middelen op zachte voorwaarden aan het FSO. Mede met het oog hierop hernieuwde de Bank haar pogingen tot verbreding van het lidmaatschap.

3. Onderhandelingen

Na intensief voorafgaand overleg werden op de jaarvergadering van de bank in mei 1973 de beginselen voor de toetreding van niet-regionale landen, de zogenaamde «Kingston-principes» door de bank aanvaard als basis voor het voeren van toetredingsonderhandelingen. In dit document werd de

mogelijkheid van toetreding van niet-regionale landen geopend maar werd tegelijkertijd het regionale karakter van de bank gegarandeerd door het vastleggen van stemrechtplafonds. Na toetreding van de niet-regionale landen zullen de huidige leden in ieder geval 92% van de totale stemkracht behouden waarvan 53,5% voor de Latijnsamerikaanse leden, 34,5% voor de Verenigde Staten en 4% voor Canada (Overeenkomst, Art. VIII, lid 4-b).

Op meerdere punten zijn bij de toetredingsonderhandelingen verschillen van inzicht gerezen tussen de bank en de potentiële leden. Het betreft met name de hierboven genoemde zeggenschapsverhoudingen, het bedrag dat de nieuwe leden in contanten bijeen dienen te brengen, de splitsing van het kapitaal in een gewoon en een interregionaal deel en de ontbinding van de bijdragen aan het FSO. Door de niet-regionale landen werd bezwaar gemaakt tegen de geringe potentiële zeggenschap van deze groep landen. Dit bezwaar is door de bank afgewezen op grond van het grote belang dat gehecht wordt aan handhaving van het regionale karakter van de instelling. Wat betreft de hoogte der contributie heeft de bank lange tijd vastgehouden aan haar eis dat het interregionale kapitaal \$ 507 mln. (waarvan te storten \$ 84 mln.) diende te bedragen terwijl een zelfde bedrag in het fonds gestort zou moeten worden. In ieder geval zou de totale contante bijdrage van de nieuwe leden \$ 500 mln. moeten zijn. Door de niet-regionale landen werd dit een te hoog bedrag geacht.

Na langdurige onderhandelingen kwam het totaal van de bedragen in contanten welke de afzonderlijke landen maximaal bereid waren te verstrekken uit op \$ 440 mln. De bank heeft ten slotte genoeg genomen met dit lagere bedrag.

De voorgestelde creatie van een nieuwe categorie aandelenkapitaal, het zgn. interregionale aandelenkapitaal, naast het gewone aandelenkapitaal (hierop wordt nader ingegaan onder punt 5) werd bezwaarlijk geacht door de niet-regionale landen omdat het interregionale kapitaal aangesproken kan worden voor de oude verplichtingen van de bank. Als reden voor deze scheiding werd aangevoerd de noodzakelijke effectivering van de bescherming van de belangen van de oude kapitaalverschaffers en de niet-regionale landen hebben zich hiermee ten slotte kunnen verenigen. Het was gebruik dat de bijdragen van de donorlanden aan het FSO worden gebonden aan de voorwaarde dat besteding van de middelen in de desbetreffende donorlanden moet plaatsvinden. Op dit punt hebben de potentiële leden weten te bereiken dat naast hun eigen bijdragen de eerstkomende bijdragen van de VS en Canada ontbonden zullen worden in overeenstemming met de verplichtingen welke deze landen in het kader van het «Development Assistance Committee» van de OESO op zich hebben genomen. De toetreding van niet-regionale landen vereiste amendering van de Overeenkomst inzake de oprichting van de Interamerikaanse Ontwikkelingsbank. Deze amendering is op 1 juni 1976 te Washington D.C., Verenigde Staten tot stand gekomen. De overeenkomst is toen tevens geamendeerd in verband met de voorgestelde toetreding van de Bahamas en Guyana welke regionale landen geen deel uitmaken van de Organisatie van Amerikaanse Staten alsmede om de mogelijkheid voor de IOB te openen fondsen te verstrekken aan de Caraïbische Ontwikkelingsbank ter doorlening aan haar lidstaten zonder dat deze landen noodzakelijk lid behoeven te zijn van de IOB. Zulks heeft als voordeel dat de bank in staat zal zijn projecten in andere delen van de regio te financieren zonder dat het lidmaatschap van de instelling daarvoor uitgebreid behoeft te worden met diverse zeer kleine staatjes.

Op de positie van de Nederlandse Antillen wordt aan het slot van hoofdstuk 9 van deze nota ingegaan. Voorts kan worden vermeld dat de Republiek Suriname op grond van artikel II, lid 1 (b) lid van de bank kan worden, zodra dit land tot de Organisatie van Amerikaanse Staten zal zijn toegetreden.

4. De Latijnsamerikaanse ontwikkeling en het Bankbeleid

Midden- en Zuid-Amerika heeft gedurende het afgelopen decennium (1965-1975) een relatief hoge economische groei gekend. Het Bruto Binnenlands Produkt (BBP) steeg in deze periode gemiddeld met 7% reëel per jaar.

De motor van de economische groei was de dynamische industrialisering van de regio en in het bijzonder de zware industrie waarvan de groei meer dan 10% op jaarbasis bedroeg. Het aandeel van de industriële sector in het BBP steeg de afgelopen tien jaar van 22% naar 25%. Met name de landen als Brazilië en Mexico en Argentinië zijn er in geslaagd hun economie te diversifiëren en de afhankelijkheid van een of enkele exportproducten uit de primaire sector te verminderen door de productie en export van kapitaalgoederen en zware industrie ter hand te nemen.

De ontwikkeling van de agrarische sector is bij die van de industriële sterk ten achter gebleven. In feite is de toegevoegde waarde in deze sector per hoofd van de bevolking de laatste jaren verminderd en is de regio niet in staat gebleken tot zelfvoorziening op het gebied van voedsel. De geringe produktiviteit van de agrarische sector komt onder meer tot uiting in het feit dat 40% van de beroepsbevolking werkzaam is in deze sector, terwijl de sector slechts 15% aan het BBP bijdraagt. De levensstandaard ten plattelande is laag. Hoewel in het afgelopen decennium het aantal plattelandsgezinnen dat toegang heeft tot leidingwater is verdrievoudigd kan 75% van de plattelandsbevolking nog steeds niet van deze voorziening profiteren. Voorts wordt geschat dat ca. 57 mln. mensen ten plattelande (de totale bevolking bedraagt ca. 290 mln.) in ernstige mate ondervoed zijn. Aan de ontwikkeling van de agrarische sektor zal daarom door de bank meer prioriteit dan in het verleden gegeven worden. Daarbij zal de nadruk komen te liggen op de sociale aspecten alsmede op de verspreiding van moderne cultiveringspraktijken onder de kleine en middelgrote boeren ten einde zowel de armoede te bestrijden als de voedselvoorziening te verbeteren.

Het onderwijs heeft een periode van grote expansie doorgemaakt. Het aantal analfabeten dat in 1950 nog 48% van de totale bevolking bedroeg was in 1970 teruggelopen tot 27%. Dit is een aanzienlijke vooruitgang, maar de cijfers zijn gemiddelden. In een aantal landen is nog steeds meer dan de helft van de bevolking analfabeet.

De situatie van de volksgezondheid is onbevredigend. Naar schatting hebben 110 mln. mensen, ongeveer 40% van de totale bevolking, geen toegang tot enigerlei medische faciliteiten. Zowel op dit terrein als op dat van het onderwijs zal de bank een actief hulpbeleid voeren. Een andere doelstelling van ontwikkelingsbeleid betreft de exploitatie van potentiële bodemrijksdommen en de opwekking van hydro-elektriciteit. Hierdoor zal de zelfvoorziening met energie verbeterd worden en tevens de druk op de betalingsbalans van de niet-olieproducerende regio, welke is ontstaan door prijsstijgingen van geïmporteerde olie, kunstmest en industriële goederen, verminderd kunnen worden. In veel van de bereikte resultaten heeft de IOB een belangrijk aandeel gehad. Als de bank ook in de toekomst zijn leidende rol op het gebied van de ontwikkelingsfinanciering wil behouden en als katalisator wil blijven opereren is een reële groei van de leningactiviteiten vereist.

Gezien de behoefte van de regio aan toenemende kapitaalinvloer om het op gang gekomen ontwikkelingsproces te verdiepen en uit te breiden is door de bank geconcludeerd dat een reële groei van de leningactiviteiten met 7% per jaar voor de komende jaren een redelijke doelstelling is. Daarbij zullen de op zachte voorwaarden te verstrekken FSO-fondsen in toenemende mate bestemd worden voor de minst-ontwikkelde landen waardoor bankleningen met hardere voorwaarden beschikbaar komen voor de meer ontwikkelde landen van de regio.

5. De financiële middelen van de bank

De gewone middelen van de bank bestaan uit het gestorte aandelenkapitaal, uit leningen opgenomen in de kapitaalmarkten en uit opbrengsten en terugbetaling van leningen welke eerder zijn verstrekt. Het totale geplaatste maatschappelijke kapitaal van de bank bedraagt thans \$ 5,965 mln. Hiervan is \$ 983 mln. gestort en het restant is opvraagbaar. Met dit opvraagbare kapitaal garanderen de lidstaten aan de bank de nodige fondsen indien en voor-

zover de bank haar verplichtingen niet op andere wijze kan nakomen. De bank zal van dit recht slechts in uiterste noodzaak gebruik maken bij voorbeeld in het geval de debiteuren massaal in gebreke zouden blijven. Tot op heden heeft geen der multilaterale ontwikkelingsbanken in de wereld, welke alle op dezelfde leest zijn geschoeid, gebruik gemaakt van het recht van opvraging. Anderzijds biedt de dekking van het opvraagbare kapitaal aan de bank de mogelijkheid om vreemd kapitaal aan te trekken van de internationale kapitaalmarkten. Ten einde de kredietwaardigheid van de instelling te verzekeren heeft de IOB zich in de beginjaren van zijn bestaan verplicht de omvang van de in de kapitaalmarkten op te nemen gelden alsmede de te verstrekken garanties te beperken tot het opvraagbaar kapitaal van de destijds enige ontwikkelde lidstaat, de Verenigde Staten. Deze beperking leidde ertoe dat de bank op de New Yorkse kapitaalmarkt, waarop zij vrijwel uitsluitend opereerde, de hoogste kapitaalmarktstatus «AAA rating» kon verwerven waardoor leningen op de relatief gunstigste voorwaarden afgesloten konden worden. Het totale effectieve kapitaalbezit werd hiermede beperkt tot het totaal gestorte kapitaal en het opvraagbaar kapitaal van de Verenigde Staten. Eind 1975 bedroeg het effectieve kapitaal \$ 3,030 mln., waarvan \$ 983 mln. gestort en \$ 2,047 mln. opvraagbaar. Als gevolg van de solide financiële reputatie welke de bank de afgelopen 15 jaar heeft opgebouwd kon deze beperking op het opnemen van kapitaalmarktleningen met ingang van 1975 komen te vervallen.

De laatste jaren heeft de bank zijn verplichtingen geografisch beter gespreid door met name in Europa en Japan leningen op te nemen. Deze diversificatie is zo succesvol verlopen dat van de totale schuld per eind 1975 ten bedrage van \$ 1580.4 mln. slechts 40% in de Verenigde Staten uitstond. In Nederland stond per genoemde datum aan opgenomen leningen uit \$ 24.6 mln. De Regering zal, indien de bank mocht overwegen een lening op de Nederlandse kapitaalmarkt op te nemen een positief beleid voeren overeenkomstig het kapitaalmarktbeleid ten aanzien van andere multilaterale ontwikkelingsbanken waarvan Nederland reeds lid is zoals de Wereldbank, de Aziatische Ontwikkelingsbank en de Europese Investeringsbank.

Met het oog op de behoefte van de bank aan aanvullende financiële middelen is recentelijk besloten tot een nieuwe aanvulling van de middelen door de regionale leden. De voorgestelde aanvulling voorziet in een vergroting van het geplaatste maatschappelijk kapitaal met \$ 5,303 mln. Hiervan zal door de Latijns-Amerikaanse landen 62,6% voor hun rekening genomen worden, door de Verenigde Staten 32,4% en door Canada 5%.

Als gevolg van de voorgenomen kapitaaldeelname van de niet-regionale landen, groot \$ 373 mln., zal het totale aandelenkapitaal (inclusief de nieuwe aanvulling van de regionale landen) met 3,4% worden verhoogd. Het verdient vermelding dat iedere lidstaat de verplichting heeft om de waarde van zijn deelname in het aandelenkapitaal van de bank te handhaven in termen van dollars van 1959.

Het gebruik van de bank om de totale omvang van de in de kapitaalmarkten op te nemen leningen te beperken tot de omvang van het opvraagbaar kapitaal van de Verenigde Staten heeft ertoe geleid dat in verband met de toekomstige toetreding van niet-regionale landen een separate categorie aandelenkapitaal, het reeds eerder genoemde interregionale kapitaal, gecreëerd moest worden. In de periode tot 1975 is in de obligatie-emissies expliciet de hierboven aangeduide beperkende leningbepaling opgenomen. Zonder de creatie van een aparte vorm van aandelenkapitaal zouden de houders van deze obligaties de bank kunnen verbieden in de toekomst additionele leningen aan te gaan op basis van het opvraagbaar kapitaal van de nieuw toe te treden landen. Het gewone en het interregionale kapitaal worden gescheiden gehouden voor wettelijke en boekhoudkundige doeleinden, maar de bank blijft één kapitaalstructuur behouden voor wat betreft het stemrecht. Indien er geen schuld meer zal uitstaan waarin de beperkende bepaling is opgenomen – de laatste zodanige obligaties vervallen in 1995 – zullen beide categorieën aandelenkapitaal samengevoegd kunnen worden.

Terugbetalingen van leningen vormen ieder jaar een belangrijker factor bij de omvang van de liquide middelen van de bank. In 1975 werd \$ 109 mln. aan de bank terugbetaald, hetgeen de cumulatieve terugbetalingen per eind 1975 op \$ 1175 mln. bracht.

Het Fonds voor Speciale Operaties verstrekt hulp op zachte voorwaarden (Art. IV, lid 1). Bij de oprichting werd door de VS \$ 100 mln. en door de Latijns-amerikaanse landen \$ 46.3 mln. in het fonds gestort. Een viertal aanvullingen heeft de omvang van het fonds thans op \$ 3945.1 mln. gebracht. De bijdragen aan het fonds zijn uitsluitend afkomstig van de lid-staten; de Verenigde Staten heeft ongeveer $\frac{2}{3}$ deel bijgedragen en Canada \$ 74 mln. Het restant werd door de Latijnsamerikaanse landen bijeengebracht in nationale valuta en deze fondsen zijn vrijwel uitsluitend gebruikt in samenhang met FSO-leningen aan het contribuerende land. Daarmee werden de Verenigde Staten en Canada dus de enige additionele hulpverschaffers. De Verenigde Staten verstrekte de hulp echter tot 1971 in gebonden vorm.

De uitbreiding van het fonds uit hoofde van de komende aanvulling door de regionale landen zal \$ 1045 mln. bedragen, waarvan 57% voor rekening van de Verenigde Staten zal komen.

Enkele economisch sterkere Latijnsamerikaanse landen zullen hun aanvullende bijdrage ditmaal niet geheel in lokale valuta voldoen. Door Venezuela en Trinidad en Tobago zal de aanvulling geheel plaatsvinden in convertibele valuta waarbij eerstgenoemd land geen leningen meer zal ontvangen van het fonds. Bovendien zal Venezuela een deel van een vorige bijdrage ter waarde van \$ 100 mln. alsnog convertibel maken. Brazilië, Mexico en mogelijk Argentinië zullen 25% van hun bijdrage in convertibele valuta verstrekken.

De bijdrage van de niet-regionale landen zal \$ 373 mln. bedragen hetgeen 7,5% is van het totaal aan FSO middelen. De waarde-eenheid van de FSO bijdragen wordt gevormd door de huidige VS-dollar.

De totale bijdrage van de niet-regionale landen aan de bank en het FSO van \$ 745 mln. representeert 10,1% van de totale additionele financiële middelen welke naar verwachting beschikbaar komen voor de periode 1976-1979. Met deze bijdrage resteert nog \$ 134 mln. aan niet toegewezen aandelen. Deze aandelen blijven beschikbaar voor andere niet-regionale landen of voor latere plaatsing bij de huidige potentiële leden. De voorgestelde bijdragen van de diverse niet-regionale landen zijn in de statistische bijlage opgenomen als tabel 2.

Door de IOB worden voorts nog diverse zogenaamde Speciale Fondsen geadministreerd welke fondsen gecreëerd zijn door donorlanden ten behoeve van de financiering onder bepaalde voorwaarden van de sociaal-economische ontwikkeling van het continent. De belangrijkste zijn het zogenaamde «Social Progress Trust Fund» van de VS ter grootte van \$ 525 mln., waarvan vrijwel alle middelen besteed zijn en het vorig jaar opgerichte \$ 500 mln. grote Venezolaanse Trust Fonds. Een zevental andere staten waaronder het Vaticaan, hebben in totaal middelen ter waarde van \$ 114 mln. bijgedragen.

Ten einde de eigen projectfinanciering te complementeren met additionele fondsen uit de particuliere kapitaalmarkten is recent door de bank de zogenaamde complementaire financiering ontwikkeld. De financiering van een bankproject wordt dan in twee typen leningen gegoten: een lening uit eigen middelen op de gebruikelijke condities en een tweede lening op commerciële voorwaarden (hetgeen betekent een kortere looptijd en een hogere rente). Participaties in de tweede lening worden vervolgens door de bank aan particuliere kapitaalverschaffers verkocht.

Het debiteurland ontvangt op deze wijze additionele financiering welke anders moeilijk of geheel niet verkrijgbaar was. Voor de particuliere kapitaalverschaffer wordt het risico geminimaliseerd gezien de projectvoorbereiding van de bank en de verplichte overheidsgarantie op de leningen, terwijl de bank hierdoor in staat wordt gesteld een breder spectrum aan projecten te financieren.

6. De uitleenactiviteiten

De besteding van de middelen van de Bankgroep geschiedt via de bank, het FSO en de Speciale Fondsen. De bank verstrekt leningen op voor multilaterale ontwikkelingsbanken gebruikelijke condities en het FSO verstrekt middelen op zachte voorwaarden. Daarnaast wordt hulp verstrekt uit de Speciale Fondsen welke bilateraal beschikbaar zijn gesteld door enkele landen. Besteding hiervan geschiedt op de in de desbetreffende overeenkomsten vastgelegde voorwaarden.

De condities waarop bankleningen worden verstrekt reflecteren de kosten van de bank om de fondsen in de kapitaalmarkten aan te trekken. De uitleenrente bedraagt thans 8% en de looptijden kunnen variëren van 15–30 jaar, afhankelijk van de aard van het specifieke project.

Gezien de condities welke op de internationale geld- en kapitaalmarkten van kracht zijn kunnen de genoemde voorwaarden voor de meeste ontwikkelingslanden als gedeeltelijk concessioneel beschouwd worden. FSO-fondsen worden voornamelijk aangewend ten behoeve van de minderontwikkelde landen en met name voor projecten op het gebied van de volksgezondheid, de plattelandsontwikkeling en het onderwijs. Afhankelijk van het land in kwestie en de aard van de projecten varieert de uitleenrente van 1–4% en de looptijd van 25–40 jaar waarvan de eerste 5–10 jaar aflossingsvrij zijn.

Op netto cumulatieve basis werden per eind 1975 290 bankleningen verstrekt ter waarde van \$ 392.5 mln. Uit FSO-fondsen werden in totaal 446 leningen ter waarde van \$ 4076.5 mln. verstrekt. Ten slotte zijn ten laste van de overige beschikbare fondsen 153 leningen aangegaan ter waarde van totaal \$ 685 mln. In 1975 werden 70 leningoperaties goedgekeurd voor een totaal bedrag van \$ 1375 mln. Hiervan zal \$ 646.2 mln. als gewone banklening verstrekt worden terwijl \$ 634.2 mln. uit FSO middelen komt. Het restant is afkomstig van de overige fondsen. Het netto cumulatieve leningtotaal van de bankgroep, onderverdeeld naar ontvangend land is vermeld in de statistische bijlage in tabel 3.

De meer ontwikkelde Latijnsamerikaanse landen zoals Argentinië, Brazilië en Mexico zullen hun beroep op FSO-fondsen aanzienlijk beperken en Venezuela neemt sinds 1974 geen leningen meer op van het FSO. De genoemde landen leenden in 1973 nog \$ 90 mln. in convertibele valuta van het FSO; in 1974 liep dit terug tot \$ 67 mln. en in 1975 tot \$ 45 mln. De financiële inspanning van de Latijnsamerikaanse landen komt onder meer tot uitdrukking in het gegeven dat het aandeel van de bankgroep in de totale projectkosten gemiddeld slechts 30% bedraagt. Voor de overige 70%, ca. \$ 18 mln., is door de ontvangende landen zelf zorggedragen. Ten aanzien van de bestedingen kan vastgesteld worden dat per eind 1975 in totaal een bedrag van \$ 5024 mln. besteed was, hetgeen overeenkomt met 58% van de aangegane verplichtingen.

Door de bank is vrijwel vanaf het begin een pioniersrol vervuld op het gebied van projecten voor integrale plattelandsontwikkeling. De IOB heeft als eerste multilaterale ontwikkelingsbank geïntegreerde projecten verwezenlijkt waarbij elementen van volksgezondheid, watervoorziening, onderwijsverbetering en krediet voor kleine boeren in agrarische projecten werden opgenomen. Thans valt 23% cumulatief van de bankgroepenleningen toe aan de agrarische sector, maar de bank schat dat ongeveer 40% van de bankleningen een directe of indirecte invloed op deze sector heeft. Als voorbeeld van innoverende projecten dient naast de integrale plattelandsprojecten genoemd te worden de ontwikkeling van projecten welke aan méér dan een lidstaat ten goede komen. Dergelijke projecten zijn geëntameerd in het kader van de doelstelling van grotere integratie tussen de Latijnsamerikaanse landen onderling. Voorbeelden van deze aanpak zijn het Acaray hydro-elektricitetsproject in Paraguay dat ook elektriciteit levert aan Argentinië en Brazilië en de Trans-Andische hoofdverkeersweg tussen Argentinië en Chili.

Ten slotte heeft de bank de laatste jaren een zeer actief beleid gevoerd bij het ontwikkelen van nieuwe energiebronnen en met name hydro energie. Als

gevolg hiervan ontving in 1974 de energiesector het hoogste leningstotaal te weten \$ 384 mln. Bij veel van deze projecten was elektrificatie van het platteland een belangrijke neven doelstelling.

In de statistische bijlage is in tabel 4 een overzicht opgenomen van de sectorale leningsdistributie. Naast financiële hulp verleent de bankgroep ook veel technische hulp bij voorbeeld assistentie bij het opstellen en uitvoeren van ontwikkelingsplannen. Veelal wordt dit aspect direct bij de voorbereiding van de projecten betrokken, hetgeen de effectiviteit van de technische assistentie waarborgt. Technische hulp wordt met name verleend aan de minder ontwikkelde lid-staten ten behoeve van de agrarische sector alsmede voor onderwijs, wetenschap en technologie. De totale omvang van de als gift verstrekte technische hulp bedroeg per eind 1975 \$ 100 mln. Ook op het gebied van training van technici voert de bank een actief beleid; sinds de oprichting volgden meer dan 6200 Latijnsamerikaanse technici cursussen bij de bank. Daarnaast blijken veel stafleden na het verlaten van de bank belangrijke posities in het eigen land te kunnen innemen.

7. De financiële positie van de bank

In 1975 behaalde de bank op de operaties uit het gewone kapitaal een netto inkomen van \$ 58 mln. Dit inkomen werd toegevoegd aan de reserves welke hierdoor stegen tot \$ 380 mln.

Het fonds voor Speciale Operaties behaalde in 1975 een netto inkomen van \$ 43 mln. Dit bedrag kwam ten goede van de FSO reserve welke thans \$ 177 mln. bedraagt. Beide reserves zijn aanwijzingen van de gezonde financiële positie van de bank en vervullen een bufferfunctie in verband met mogelijk toekomstige verliezen op de leningoperaties. Tot op heden zijn debiteuren van de bank slechts twee keer in gebreke gebleven bij terugbetaling. Beide gevallen deden zich voor bij particuliere debiteuren in 1966 toen nog geen overheidsgaranties op leningen vereist waren. Dit laatste is thans wel het geval. Van het bij deze zaken betrokken leningstotaal van \$ 11 mln. verwacht de bank nog \$ 9,2 mln. te kunnen incasseren.

8. Het bestuur der bank

Het hoogste bestuursorgaan van de Interamerikaanse Ontwikkelings Bank wordt gevormd door de raad van bestuur (Overeenkomst Art. VIII). Hierin zijn alle lidstaten rechtstreeks vertegenwoordigd door hun Minister van Financiën. De raad heeft het merendeel van haar bevoegdheden gedelegeerd aan het College van Bewindvoerders. Het college is werkzaam op het hoofdkwartier van de bank te Washington D.C., in de Verenigde Staten, bepaalt te zamen met en onder voorzitterschap van de president van de bank het beleid en begeleidt de uitvoering daarvan. De bank heeft thans negen bewindvoerders; zeven zijn afkomstig uit de Latijnsamerikaanse lidstaten, één uit de Verenigde Staten en één uit Canada. De dagelijkse leiding van de bank berust bij de president, Antonio Ortiz Mena uit Mexico.

De uitbreiding van de bank met de niet-regionale landen zal zowel een uitbreiding van de raad van bestuur als van het College van Bewindvoerders ten gevolge hebben. Ieder niet-regionaal land krijgt het recht één bestuurder en één plaatsvervanger te benoemen.

Voor het Koninkrijk zullen dit zijn de Minister van Financiën als bestuurder en de Minister voor Ontwikkelingssamenwerking als zijn plaatsvervanger. De stemkracht van de bestuurder wordt grotendeels bepaald door de hoogte van de kapitaaldeelname van het land in de bank. (Overeenkomst Art. VIII, lid 4). De twaalf niet-regionale landen zullen bij het dagelijkse bankbeleid betrokken worden via de verkiezing van twee bewindvoerders en twee plaatsvervangers in het College van Bewindvoerders. Het college wordt hierdoor uitgebreid tot elf zetels. Besprekingen over de samenstelling van de kiezersgroepen alsmede over de verkiezingen van de bewindvoerders hebben onder meer geleid tot vorming van een kiesgroep met de zes deelnemende

EG-landen. De zeggenschapsverhoudingen binnen het college zullen eveneens grotendeels gebaseerd zijn op de onderscheiden aandelenparticipaties van de lidstaten. De groep van niet-regionale landen zal, na complementering van de voorgenomen aanvulling door de huidige leden, 3,8% van het totale stemrecht verwerven. Binnen deze groep zal het Koninkrijk 2,8% der stemmen bezitten. De regering acht de verhouding negen regionale zetels versus twee niet-regionale zetels alsmede de zeggenschapsverhoudingen redelijk, gezien de voorgenomen financiële bijdragen van de niet-regionale landen en gezien de doelstelling van het behoud van het regionale karakter van de bank.

Het regionale karakter wordt bovendien gewaarborgd doordat voor sommige beslissingen een dubbele gekwalificeerde meerderheid vereist is, met name toestemming van een bepaald percentage regionale stemmen. Een der bevoegdheden van de raad van bestuur is het wijzigen van de overeenkomst (zie Art. XII). Deze wijzigingen dienen al naar gelang het gewicht van het te wijzigen onderwerp met gewone of gekwalificeerde meerderheid dan wel met algemene stemmen te worden aanvaard. Dergelijke wijzigingen zijn als besluiten van (een orgaan van) een Internationale Organisatie geen overeenkomsten in de zin van de Grondwet en behoeven dan ook niet de goedkeuring van de Staten-Generaal; wel zullen zij uiteraard, zoals gebruikelijk, ter kennis van de Staten-Generaal worden gebracht.

9. Het belang van het lidmaatschap van het Koninkrijk

Ondergetekenden zijn van mening dat de regionale multilaterale ontwikkelingsbanken een belangrijk middel zijn bij het voeren van een evenwichtig Nederlands ontwikkelingsbeleid. Deze instellingen, welke voornamelijk gebruik maken van personeel uit de desbetreffende regio, hebben bewezen met hun specifieke expertisme goed te kunnen inspelen op de speciale vereisten van de betrokken landen. Een ander belangrijk argument om de IOB te steunen is dat de ontwikkelingsbank met name de minder arme Latijns Amerikaanse landen in staat stelt indirect toegang te verkrijgen tot de internationale kapitaalmarkten. Voorts is de bank een belangrijk kanaal voor technische hulpverlening. De regering juicht daarom de uitbreiding van de Inter Amerikaanse Ontwikkelings Bank met niet-regionale leden toe aangezien hierdoor de financiële armslag van de bank vergroot wordt. Deelneming van het Koninkrijk – waartoe de overeenkomst, als gewijzigd, met bijlagen en resolutie met bijlage thans ter goedkeuring zijn aangeboden – geeft daarbij het voordeel dat een meer gelijke geografische spreiding van de Nederlandse multilaterale ontwikkelingsfondsen bereikt wordt.

De handel van Nederland met de Latijns Amerikaanse staten die lid zijn van de bank is momenteel relatief gering te noemen. Slechts ongeveer 2% van de totale buitenlandse handel vindt plaats met deze staten. De Nederlandse bilaterale financiële hulp is wat betreft Latijns-Amerika gericht op Colombia, Cuba, Jamaica en Peru. Aan deze vier landen is in de afgelopen drie jaar in totaal f 97 mln. aan hulp verstrekt. Technische hulp werd aan het continent op bilaterale basis gegeven aan elf landen waarvan Colombia, Peru en Brazilië de belangrijkste ontvangende landen zijn. Over de jaren 1973 en 1974 bedroeg deze hulp in totaal f 61,5 mln. Daarnaast heeft Nederland in samenwerking met de IOB recent een drietal leningen verstrekt aan Peru en Colombia ten behoeve van de telefoonmaatschappijen in beide landen en de aanschaf van een zuiger voor Colombia. Hiermede was een totaalbedrag van f 30,9 mln. gemoeid.

De overeenkomst zal voor wat het Koninkrijk betreft gelden voor het gehele Koninkrijk. Hierdoor zullen ook de Nederlandse Antillen hun inbreng kunnen leveren voor het beleid van het Koninkrijk ten opzichte van de bank. De Nederlandse Antillen zullen echter niet op grond van het Koninkrijks lidmaatschap in aanmerking kunnen komen voor bankleningen daar het Koninkrijk als niet-regionaal lid toetreedt (Overeenkomst, Artikel 1, lid 1) en slechts de regionale minder-ontwikkelde landen voor hulp in aanmerking

komen. Indien de Antillen onafhankelijk worden kan, indien de wens daartoe bestaat, het lidmaatschap zelfstandig worden aangevraagd. De toetreding is dan een kwestie tussen de bank en de Antillen. In dit verband moet echter gewezen worden op het huidige bankbeleid om kleine staten in het Caraïbisch gebied te stimuleren lid te worden van de Caraïbische Ontwikkelingsbank en niet van de Interamerikaanse Ontwikkelings Bank (zie hiertoe eveneens punt 3).

De Minister van Financiën
W. F. Duisenberg

De Minister van Buitenlandse Zaken
M. van der Stoep

De Minister voor Ontwikkelingssamenwerking
J. P. Pronk

STATISTISCHE BIJLAGE

Tabel 1. Lidstaten van de Interamerikaanse Ontwikkelingsbank
(per 31 december 1974)

Landen	Percentage stemrecht	Bevolking ¹ in miljoenen	Per capita ¹ inkomen in US \$
Argentinië	11,88	24,3	1640
Barbados	0,17	0,2	1000
Bolivia	0,96	5,3	230
Brazilië	11,88	101,1	760
Canada	4,92	22,1	5450
Chili	3,28	10,2	720
Colombia	3,27	22,5	440
Costa Rica	0,49	1,9	710
Dominicaanse Republiek	0,65	4,4	520
Ecuador	0,65	6,8	380
El Salvador	0,49	3,8	350
Guatemala	0,65	5,2	500
Haiti	0,49	4,5	130
Honduras	0,49	2,8	320
Jamaica	0,65	2,0	990
Mexico	7,65	56,0	890
Nicaragua	0,49	2,0	540
Panama	0,49	1,6	920
Paraguay	0,49	2,4	410
Peru	1,59	14,5	620
Trinidad en Tobago	0,49	1,1	1310
Verenigde Staten	40,22	210,4	6200
Uruguay	1,28	3,0	950
Venezuela	6,38	11,3	1630

¹ Bron: Wereldbankatlas 1975, gegevens per 1973.

Tabel 2. Voorgestelde deelname van de potentiële niet-regionale leden aan het interregionaal aandelenkapitaal (in VS dollars)

België	\$ 12,497,716
Bondsrepubliek Duitsland	63,091,751
Denemarken	5,392,354
Israël	4,994,261
Italië	61,595,886
Japan	68,725,375
Joegoslavië	5,054,578
Nederland	9,361,224
Oostenrijk	5,054,578
Spanje	61,595,886
Verenigd Koninkrijk	61,595,886
Zwitserland	13,752,313
Totaal	\$ 372,711,808

De bijdragen aan het FSO zijn even groot als de kapitaaldeelnames.

Tabel 3. Netto cumulatieve Bankgroeningen
(in miljoenen VS dollars; per 31 december 1975)

Land	Volume	Gewone kapitaalbronnen	FSO	Speciale fondsen in administratie
Argentinië	\$ 936.9	\$ 580.9	\$ 311.7	\$ 44.3
Barbados	22.5	9.1	13.4	—
Bolivia	293.5	68.4	201.3	23.8
Brazilië	1,973.7	1,245.8	643.5	84.4
Chili	474.4	229.2	201.8	43.4
Colombia	688.0	354.2	266.0	67.8
Costa Rica	184.6	71.0	98.3	15.3
Dominicaanse Republiek	206.2	6.7	183.6	15.9
Ecuador	327.4	70.4	187.0	70.0
El Salvador	161.9	7.0	127.7	27.2
Guatemala	253.8	35.8	168.7	49.3
Haiti	86.7	—	86.7	—
Honduras	151.1	0.5	140.5	10.1
Jamaica	71.6	13.3	58.3	—
Mexico	1,201.2	722.0	444.2	35.0
Nicaragua	143.1	16.9	113.2	13.0
Panama	155.3	1.5	140.9	12.9
Paraguay	194.0	6.3	174.5	13.2
Peru	348.4	80.6	206.8	61.0
Trinidad en Tobago	33.8	0.7	33.1	—
Uruguay	154.3	81.7	61.0	11.6
Venezuela	324.9	129.4	122.6	72.9
Regionaal	297.5	192.1	91.7	13.7
Totaal	\$ 8,684.8	\$ 3,923.5	\$ 4,076.5	\$ 684.8

Tabel 4. Sectorale leningdistributie van de Bankgroep
(in miljoenen VS dollars)

Sector	1975	%	1961-1975	%
Direct productief				
— landbouw en veeteelt	\$ 332	24	\$ 1.975	23
— industrie en mijnbouw	185	14	1.254	14
Economische infrastructuur				
— elektriciteit	304	22	1.856	21
— transport en communicatie	303	22	1.592	18
Sociale infrastructuur				
— volksgezondheid	108	8	838	10
— stedelijke ontwikkeling	38	3	454	5
— onderwijs	71	5	375	4
Overige				
— pre-investering	5	—	138	2
— exportfinanciering	26	2	132	2
— toerisme	3	—	71	1
Totaal	\$ 1.375	100	\$ 8.685	100